

Csecsemő- és kisgyermeknevelés alapképzés
gyakorlatvezető pedagógusa szakirányú továbbképzési szak
ÁLLAMVIZSGA TÉMAKÖRÖK
2018

1. A napközbeni ellátás szabályozásának törvényi és tartalmi változásai.

- **Mutassa be a bölcsőde működését szabályozó dokumentumokat.**
- **Ismertesse, miként vezetné le a hallgatók tanulmányainak első féléves, a bölcsődét, mint intézményt bemutató gyakorlatát.**

1. *Deli István (1994): A gyakorlatvezetés pedagógiája. CSVMTFK, Kaposvár*
2. *Balogh Lászlóné - Barbainé Bérci Klára - Kovácsné Bárány Ildikó - Nyitrai Ágnes Dr. - Rózsa Judit - Tolnayné Falusi Mária - Vokony Éva (2012): A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél. NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL, Budapest.*
3. *Rózsáné Czigány Enikő - Aggné Pirka Veronika (2014): A gyakorlati képzés füzet. Eötvös Kiadó, Budapest.*
4. *1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról a hatályos módosítások alapján*
5. *2011.évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről*
6. *Nemes Takách Erzsébet: Prioritások a gyakorlati oktatás területén I-II. (kézirat)*

2. A csecsemő- és kisgyermeknevelő gondozási feladatainak gyakorlatvezető általi bemutatása.

- **Mutassa be a tervezés folyamatát.**
- **Ismertesse a hallgatói megfigyelési szempontok alapján történő önreflexió főbb tartalmi elemeit.**

1. *Hunyady Györgyné - M. Nádasi Mária (2004): Pedagógiai tervezés. Comenius Bt., Pécs.*
2. *Balogh Lászlóné - Barbainé Bérci Klára - Kovácsné Bárány Ildikó - Nyitrai Ágnes Dr. - Rózsa Judit - Tolnayné Falusi Mária - Vokony Éva (2012): A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél. NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL, Budapest.*
3. *Gopnik, Alison (2010): Bölcsék a bölcsőben. Typotex Elektronikus Kiadó Kft., Budapest.*
4. *Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadói Kör, ELTE Neveléstudományi Intézet, Budapest, 9-15.*
5. *Csíkszentmihályi Mihály (2008): Kreativitás. Akadémia Kiadó, Budapest.*
6. *Pink H Daniel (2010): Motiváció 3.0. HVG Kiadó Rt., Budapest.*
7. *Rózsáné Czigány Enikő - Aggné Pirka Veronika (2014): A gyakorlati képzés füzet. Eötvös Kiadó, Budapest 2017/18-as tanévre vonatkozó változtatások. ELTE TÓK*
8. *Nemes Takách Erzsébet: Prioritások a gyakorlati oktatás területén II. és IV. (kézirat)*

3. A megfigyelés, mint a gyermek és a gyermekcsoport megismerésének módszere.

- **A célzott megfigyelés, mint a fejlődés támogatásának eszköze.**
- **A megfigyelések tapasztalatainak csoportszintű szintetizálása, az elemzés szempontjai.**

1. *Dávid Mária- Estefánné Varga Magdolna – Farkas Zsuzsanna – Hídvégi Márta – Lukács István (2006): Hatékony tanulómegismerési technikák. Pedagógus-továbbképzési kézikönyv. sulinoVA Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht.*
2. *Fáyáné dr. Dombi Alice (2011): Pedagógiai esetmegbeszélés. Szegedi Tudományegyetem, Szeged.*
3. *Falus Iván (szerk.) (1996): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe, Keraban Könyvkiadó, Budapest.*
4. *Deli István (1994): A gyakorlatvezetés pedagógiája. Segédkönyv CSVMTFK, Kaposvár.*
5. *Balázs István (szerk.)(2011). A koragyermekkori fejlődés természete – fejlődési lépések és kihívások. Biztos Kezdet Kötetek II. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest.*
6. *Nemes Takách Erzsébet: Prioritások a gyakorlati oktatás területén III. és IV. (kézirat)*

4. A serdülőkor és a fiatal felnőttkor legfontosabb pszichológiai sajátosságai.

- **A gyakorlatvezető és a hallgató kapcsolata.**
- **Szabályok, korlátozások, követelmények, elvárások a gyakorlatok során.**

1. *Berne, Eric (1987, vagy újabb kiadások): Emberi játszmák. Gondolat Kiadó, Budapest.*
2. *Tringer László (2007): A gyógyító beszélgetés. Medicina Könyvkiadó, Budapest.*
3. *Feldmár András (2014): Hogyan lesz a gyerekből felnőtt? HVG Kiadó, Budapest.*
4. *Kulcsár Éva (2005): A serdülőkori fejlődés pszichológia jellemzői. Iskolapszichológia 29. ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar Tanárképzési és -továbbképzési Központ, Budapest.*
5. *Nemes Takách Erzsébet: Prioritások a gyakorlati oktatás területén I. (kézirat)*
6. *Kapunyitási pánik cikkek:*
http://www.profession.hu/cikk_allaskereses/20120113/felelmek-a-munkakeresssel-kapcsolatban/716
<http://www.hrportal.hu/c/kapunyitasi-panik-ahogyan-lekuzdhetjuk-20060106.html>

5. Korszerű módszertani lehetőségek alkalmazása a csecsemő és kisgyermeknevelő alapszakos hallgatók bölcsődei gyakorlatában.

- **Prioritások a kisgyermek gondozásában.**
- **Személyi és tárgyi feltételek.**

1. Balogh Lászlóné - Barbainé Bérci Klára - Kovácsné Bárány Ildikó - Nyitrai Ágnes Dr. - Rózsa Judit - Tolnayné Falusi Mária - Vokony Éva (2012): *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél. NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL, Budapest.*
2. *A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet Gyermejköltségi és Gyermekvédelmi Főosztály, Budapest, 2008.*
3. Kissné Fazekas Ibolya (szerk., 2010): *Iránytű antológia I-II. Típegő Szegedi Bölcsődei Alapítvány, Bába, Szeged*
4. Balázs István (szerk., 2010): *A koragyermekkorai fejlődés megalapozása. Kézikönyv a Biztos Kezdet program munkatársai számára. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, Budapest.*
5. Nemes Takách Erzsébet: *Prioritások a gyakorlati oktatás területén IV. (kézirat)*

6. Korszerű módszertani lehetőségek alkalmazása a csecsemő és kisgyermeknevelő alapszakos hallgatók bölcsődei gyakorlatában.

- **Prioritások a kisgyermek mozgásfejlődésének támogatásában.**
- **Személyi és tárgyi feltételek a spontán érés támogatásában.**

1. Balázs István (szerk., 2011): *A koragyermekkorai fejlődés természete – fejlődési lépések és kihívások. Biztos Kezdet Kötetek II. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest*
2. Blythe, S. G. (2009): *A kiegyensúlyozott gyermek. Mozgás és tanulás a korai életévekben. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest*
3. Balázs István (szerk., 2010). *A koragyermekkorai fejlődés megalapozása. Kézikönyv a Biztos Kezdet program munkatársai számára. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, Budapest.*
4. Takács Bernadett: *A játék és a koragyermekkorai személyiségfejlődés. www.mikkamakka.hu oktatóanyag*
5. Nemes Takách Erzsébet: *Prioritások a gyakorlati oktatás területén IV. (kézirat)*

7. Korszerű módszertani lehetőségek alkalmazása a csecsemő és kisgyermeknevelő alapszakos hallgatók bölcsődei gyakorlatában.

- **Prioritások a kisgyermek megismerési folyamatainak, képességfejlődésének támogatásában.**
- **Személyi és tárgyi feltételek a spontán érés támogatásában.**

1. Kósáné Ormai Vera - Járó Katalin - Kalmár Magda (1997): *Fejlődéslélektani vizsgálatok. Tankönyvkiadó, Budapest.*
2. Takács Bernadett (2001): *Gyermek – Játék – Terápia. Okker Kiadó, Budapest.*
3. *Játék a bölcsődében (2003): Módszertani levél NCSSZI, Budapest.*
4. Cole, M. - Cole S. R. (2003): *Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest.*
5. Einon, D. (1999): *A tanulás kezdetei. Aquila Könyvkiadó, Budapest.*
6. Balogh Lászlóné - Barbainé Bérci Klára - Kovácsné Bárány Ildikó - Nyitrai Ágnes Dr. - Rózsa Judit - Tolnayné Falusi Mária - Vokony Éva (2012): *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél. NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL, Budapest.*
7. Odránné Kalina Krisztina (2005): *Játékos foglalkozások a beszédmegértés fejlesztésére. Nikol Kkt., Budapest.*
8. Kovács Viola, Németh Brigitta és mtsai (2011): *A játék hatalma. XI. Kerületi Logopédiai Intézet, 3-37.*
9. Nemes Takách Erzsébet: *Prioritások a gyakorlati oktatás területén IV. (kézirat)*

8. A bölcsődei művészeti nevelés gyakorlata – vizuális nevelés.

- **Hallgatók segítése a bölcsődei vizuális nevelés során.**
- **Kihívást jelentő nevelési helyzetek a bölcsődei alkotó játékok során.**

1. Gyöngy Kinga (2014): *A bölcsődei művészeti nevelés előzményei és jelen gyakorlata. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.*
2. Kálló Éva (2004): *A szocializáció útján: „Békében magammal – békében másokkal”. In: Tardos Anna (szerk.): Nevelés erőszak nélkül. Budapest: Nemzetközi Pikler Emmi Közalapítvány. 99–110.*
3. Feuer Mária (2000): *A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémiai Kiadó, Budapest.*
4. Balázsné Szűcs Judit (2005): *A gyermekközpontú vizuális nevelés. Szort Bt., Budapest.*

9. A bölcsődei művészeti nevelés gyakorlata – vers, mese, mondóka ének- zenei nevelés.

- **Hallgatók segítése a bölcsődei zenei nevelés során.**
- **Kihívást jelentő nevelési helyzetek és a zenében rejlő lehetőségek.**

1. Forrai Katalin (1994): *Ének a bölcsődében. Zeneműkiadó, Budapest.*
2. Gyöngy Kinga (szerk., 2015): *Első lépések a művészetek felé. II. kötet. Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó. (Hegedűsné Tóth Zsuzsanna és Gyöngy Kinga tanulmányai)*
3. Hegedűsné Tóth Zsuzsanna (2010): *Miért énekeljünk, zenéljünk nap mint nap? Reginfo, 2: 23–25.*
4. Kissné Fazekas Ibolya (2012): *ZENEI NEVELÉS A BÖLCSŐDÉBEN, NAPJAINKBAN Előadás: „In memoriam Forrai Katalin – Nagy elődök nyomában a 21. században” I. Kisgyermekkorai Zenei Nevelési Konferencia Kecskemét, 2012. november 9.*

10. Hatékony konfliktuskezelés a gyakorlatvezetői tevékenység során.

- Nevezzen meg néhány jellemző konfliktushelyzetet.
- Összegezze a hatékony konfliktuskezelés főbb jegyeit.

1. Kálló Éva (2004): A szocializáció útján: „Békében magammal – békében másokkal”. In: Tardos Anna (szerk.): Nevelés erőszak nélkül. Budapest: Nemzetközi Pikler Emmi Közalapítvány. 99–110.
2. Zrinszky László (1994): A pedagógiai kommunikáció elméletéről. Új Pedagógiai Szemle, 5. sz. 5-12.
3. Fodor Gábor (2000): Tanár–szerep–konfliktusok. Új Pedagógiai Szemle, 2. sz. 66-75.
4. Negrea Videa (2006): Mire jók a konfliktusok? In: Vekerdy, Tamás (szerk.): Van más megoldás is. Alternatív módszerek a középiskolában. Sulinova, Budapest
5. Ambrus Péterné (2006): A hallgatók személyiségének mozgatóerői. Képzés és Gyakorlat. 4. évf. 2. szám. 16-30. p.
6. Szekszárdi Júlia (2005). Konfliktuspedagógiai szöveggyűjtemény. Pannon Egyetem, Veszprém.

11. Multikulturalitás a bölcsődei nevelésben.

- Az inkluzivitás értelmezése a bölcsődében.
- Egyedi nevelési helyzetek a menekült, a migráns és a roma/cigány gyermekek integrációjában - a gyakorlatvezető szemléletformáló feladata.

1. Torgyik Judit (2005): Fejezetek a multikulturális nevelésből. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest
2. Karlovitz János Tibor (2004): Mit tehetünk az előítéletek csökkentéséért? In: Nahalka István - Torgyik Judit (szerk.): Megközelítések. A roma gyerekek nevelésének egyes kérdései. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest. 123-136.
3. Réthy Endréné (2004): Inkluzív pedagógia. In: Nahalka István – Torgyik Judit (szerk.): Megközelítések. Eötvös Könyvkiadó, Budapest. 231-245.
4. Némethné Tóth Ágnes (2009): Tanári attitűdök és inkluzív nevelés. Magyar Pedagógia 109. évf. 2. sz. 105-120.

12. Visszajelzés, fejlesztő értékelés a gyakorlatvezetői munkában

- A hallgató bevonásának szempontjai az aktív kisgyermeknevelői tevékenységekbe.
- A hallgatók önálló kisgyermeknevelői tevékenységének értékelése.

1. Rapos Nóra (2009): A tanulást támogató értékelés a pedagógusképzésben. Pedagógusképzés, 2-3. szám. 221-238.
2. Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadói Kör, ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, Budapest.
3. Vidákovich Tibor (2005): Fejlesztő értékelés: A formatív értékelés újrafelfedezése. „A tanulás fejlesztése a fejlesztő értékelés segítségével” konferencia. Budapest, 2005. szeptember 29.
4. Deli István (1994): A gyakorlatvezetés pedagógiája. Segédkönyv CSVM TFK, Kaposvár.
5. Rózsáné Czigány Enikő - Agné Pirka Veronika (2014): A gyakorlati képzés füzete. Eötvös Kiadó, Budapest 2017/18-as tanévre vonatkozó változtatások ELTE TÓK

13. Kisgyermekkorra nevelésről szóló kutatások alkalmazása a gyakorlatban

- A kisgyermeknevelési feladatok rendszerben való bemutatása. A gyakorlatvezető feladatai az elmélet és gyakorlat egységes szemléletének kialakításában.
- A kisgyermeknevelői tevékenységek és szellemi képességek a nyugodt légkör biztosítására.

1. Gyöngy Kinga (2014): Milyen az ideális kisgyermeknevelő? In: Vargha András (szerk.): II. Országos Alkalmazott Pszichológiai PhD Hallgatói Konferencia Előadás-kivonatok. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem. http://www.kre.hu/ebook/dmdocuments/ii_orzagos_alkalmazott_pszichologiai_phd_hallgatoi_konferencia/chap_14.html

14. Kisgyermekkorra nevelésről szóló kutatások alkalmazása a gyakorlatvezetés során

- A szakáskialakítás/szabálytanítás lépései a kisgyermekkorban
- A figyelemmegosztással kapcsolatos szellemi képességek. Gyakorlati tennivalók közvetítése a hallgatók felé.

1. Gyöngy Kinga (2014): Milyen az ideális kisgyermeknevelő? In: Vargha András (szerk.): II. Országos Alkalmazott Pszichológiai PhD Hallgatói Konferencia Előadás kivonatok. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem.
2. http://www.kre.hu/ebook/dmdocuments/ii_orzagos_alkalmazott_pszichologiai_phd_hallgatoi_konferencia/chap_14.html
3. Payne, Kim John (2013): Egyszerűbb gyermekkor. Hogyan neveljünk nyugodtabb, boldogabb, magabiztosabb gyerekeket?. Kulcslyuk Kiadó.

15. A bölcsődei játékesztés irányzatai

- A változó bölcsődei játékesztési módszertanok összehasonlítása 1956-tól napjainkig
- A játékesztés bemutatása, a hallgatói gyakorlat támogatása.

1. Gyöngy Kinga (2014): A bölcsődei művészeti nevelés előzményei és jelen gyakorlata. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. http://www.eltereader.hu/media/2014/06/GyongyK_ABoIcsodei_READER.pdf